

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 94/2016-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. februára 2016 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészáros (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Ľudovítom Földesom, Advokátska kancelária, Domašská 11, Bratislava, vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 268/2013 z 23. novembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. januára 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len

„najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 268/2013 z 23. novembra 2015. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 22. januára 2016.

Zo sťažnosti a z pripojených listinných dôkazov vyplýva, že sťažovateľka ako žalobkyňa sa žalobou z 8. decembra 2004 domáhala proti spoločnosti H [REDACTED] s. r. o. (ďalej len „žalovaná 1“), a [REDACTED] (ďalej len „žalovaný 2“) uloženia povinnosti vlastníkovi uzavrieť zmluvu o prevode vlastníctva k bytu č. 59 na IX. poschodí obytného domu na S [REDACTED] 4 v B [REDACTED] za podmienok podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vlastníctve bytov“).

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) č. k. 7 C 416/2004-352 z 24. septembra 2012 bola žaloba zamietnutá.

V odvolaní z 11. novembra 2012 podanom proti rozsudku okresného súdu sťažovateľka inter alia uviedla: *„V prípade, že napriek týmto evidentným a objektívne relevantným skutočnostiam, zakladajúcim existenciu odvolacích dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. b/, d/ a f/ OSP rozhodol odvolací súd o potvrdení napadnutého rozsudku, žiadam ako navrhovateľ aby odvolací súd povolil dovolanie proti svojmu rozsudku pre vyriešenie zásadnej právnej otázky, že prevodom vlastníctva k predmetnému bytovému domu, bytu, neboli porušené moje práva navrhovateľa, ako nájomcu na prevod vlastníctva k predmetnému bytu podľa ustanovenia § 16 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z.“*

Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 Co 2/2013-378 z 25. marca 2013 bol rozsudok okresného súdu potvrdený v časti, ktorou bola žaloba zamietnutá proti žalovanému 2, pričom v časti, ktorou bola žaloba zamietnutá proti žalovanej 1, a v časti trov konania bol rozsudok zrušený a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu síce vyplýva v rámci oboznámenia obsahu odvolania požiadavka sťažovateľky na pripustenie dovolania pre prípad potvrdenia rozsudku okresného súdu, avšak ani z výroku rozsudku, ale ani

z odôvodnenia nie je explicitne zistiteľné, ako sa krajský súd s touto požiadavkou sťažovateľky vysporiadal.

Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie, v ktorom ako dovolací dôvod uviedla ustanovenie § 241 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku („rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci“).

Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 268/2013 z 23. novembra 2015 bolo dovolanie sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu odmietnuté. Podľa názoru najvyššieho súdu, keďže podané dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku krajského súdu, toto by mohlo byť prípustné len pre niektorú z procesných väd uvedených v § 237 Občianskeho súdneho poriadku. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z týchto väd, vyplýva pre najvyšší súd z ustanovenia § 242 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Sťažovateľka žiadnu z väd podľa ustanovenia § 237 Občianskeho súdneho poriadku v dovolaní nenamietala a najvyšší súd existenciu žiadnej z týchto väd nezistil. Dovolanie je odôvodnené nesprávnym právnym posúdením veci podľa § 241 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, ktorý by v prípade opodstatnenosti mal za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, avšak samo osebe prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vadách konania podľa § 237 Občianskeho súdneho poriadku a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Posúdenie, či súdy použili správny právny predpis, či ho správne interpretovali alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodili správne právne závery, by tak prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. O taký prípad však nejde.

Sťažovateľka v priebehu konania poukazovala na to, že sporný byt jej bol ako zamestnankyni pridelený ako podnikový byt vtedajším zamestnávateľom [REDAKOVANÉ], 9. februára 1990. Vzniklo jej právo osobného užívania k bytu, ktoré sa 1. januára 1992 ex lege zmenilo na právo nájmu. V byte býva od 30. marca 1990 nepretržite až doteraz. V rámci likvidácie [REDAKOVANÉ], likvidátor celý bytový dom predal na verejnej dražbe 20. októbra 1992 žalovanému 2, ktorý tým nadobudol aj vlastníctvo k bytu užívanému

sťažovateľkou. Žalovaný 2 bytový dom neskôr previedol na žalovanú 1, a to tak, že ho vložil do základného imania žalovanej 1. Tým porušil podľa názoru sťažovateľky ustanovenie § 29 ods. 5 a § 16 ods. 1 zákona o vlastníctve bytov, keďže byt nepreviedol na sťažovateľku ako nájomníčku, ale ani bytový dom nepreviedol na obchodnú spoločnosť s majetkovou účasťou štátu, Fondu národného majetku alebo obce, ale na žalovanú 1, ktorá medzi uvedené subjekty nepatrila. Vzhľadom na to je sťažovateľka toho názoru, že vklad bytového domu do základného imania žalovanej 1 je absolútne neplatný právny úkon. Povinnosť štátneho podniku podľa § 29 ods. 2 zákona o vlastníctve bytov uzavrieť zmluvu o prevode bytu do vlastníctva nájomcu podľa § 16 ods. 1 do dvoch rokov od doby, keď o to nájomca požiadal, sa vzťahovala aj na právneho nástupcu, teda na žalovaného 2.

Podľa názoru sťažovateľky krajský súd tým, že vôbec nerozhodol o návrhu na pripustenie dovolania v prípade potvrdenia rozsudku okresného súdu, odňal jej ako účastníčke konania možnosť konať pred súdom vyššieho stupňa (dovolacím súdom). Takýto postup krajského súdu zakladá vadu konania a dovolací dôvod podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku.

Hoci sťažovateľka podala dovolanie podľa dovolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 241 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku, najvyšší súd dovolanie odmietol s tým, že je procesne neprípustné vzhľadom na to, že neboli zistené vady konania podľa § 237 Občianskeho súdneho poriadku, a to ani vo vzťahu k nerozhodnutiu krajského súdu podľa § 238 ods. 3 [(sťažovateľka nesprávne uviedla § 239 ods. 2 písm. a)] Občianskeho súdneho poriadku o prípustnosti dovolania. Postupom a rozhodnutím krajského súdu a následne aj postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu, ktorý vadu konania podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku nezistil a dovolanie ako procesne neprípustné odmietol, došlo k odňatiu možnosti sťažovateľky ako účastníčky konania konať pred súdom.

Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd o jej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1./ Najvyšší súd Slovenskej republiky v Bratislave svojím uznesením, sp. zn.: 5Cdo 268/2013 z 23. novembra 2015, ktorým rozhodol o odmietnutí dovolania

navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k.: 6Co 2/2013 zo dňa 25. marca 2013 porušil jeho právo podľa Čl. 46 ods. 1 Ústavy SR - práva na súdnu a inú právnu ochranu, a podľa Čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd – jeho právo na spravodlivé súdne konanie na spravodlivý proces, ktorého súčasťou je právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia súdu.

2./ Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v Bratislave, sp. zn.: 5Cdo 268/2013 z 23. novembra 2015 sa zrušuje, a vec sa vracia Najvyššiemu súdu v Bratislave aby o nej znovu konal a rozhodol.

3./ Najvyšší súd Slovenskej republiky v Bratislave je povinný vyplatiť navrhovateľovi finančné zadostučinenie vo výške peňažnej sumy 5000,00 eur do 2 /dvoch/ mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky.

4./ Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania na účet jeho právneho zástupcu(...) vo výške 303,16 eur.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy

zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť treba považovať za neprípustnú.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Jadrom sťažnosti je námietka, že najvyšší súd nevzal do úvahy skutočnosť, že krajský súd o návrhu sťažovateľky na pripustenie dovolania nijako nerozhodol, čím došlo k odňatiu možnosti sťažovateľky ako účastníčky konania konať pred súdom.

Z pohľadu ústavného súdu treba ako rozhodujúcu skutočnosť zdôrazniť, že sťažovateľka síce z formálneho hľadiska využila možnosť podať proti rozsudku krajského súdu dovolanie ako účinný opravný prostriedok, avšak z materiálneho hľadiska v podanom dovolaní námietku nerozhodnutia o prípustnosti dovolania vôbec neuviedla. Namietala totiž iba nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom, čo však prípustnosť dovolania samo osebe nezakladá.

V konečnom dôsledku to znamená, že sťažovateľka nevyčerpala dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok na ochranu ňou označených práv. To zakladá neprípustnosť dovolania.

Treba tiež poznamenať, že sťažovateľka ani len netvrdila (tým menej preukazovala), že námietku v dovolaní neuplatnila z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Preto ani neprichádzal do úvahy prípadný možný postup podľa ustanovenia § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Napokon treba uviesť, že povinnosť dovolacieho súdu skúmať ex offio existenciu niektorej z väd uvedených v ustanovení § 237 Občianskeho súdneho poriadku neospravedlňuje nesplnenie povinnosti účastníka konania takéto vady v dovolaní namietat', pokiaľ podľa názoru účastníka konania sú takéto vady dané. Bez toho, aby ústavný súd zaujímal k tomu vlastné stanovisko, treba uviesť, že podľa ustálenej praxe odvolacích súdov tieto k návrhu na pripustenie dovolania podľa § 238 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku zaujímajú explicitné stanovisko len vtedy, keď dovolanie pripustia. Skutočnosť, že sťažovateľka proti absencii explicitného rozhodnutia o jej návrhu na pripustenie dovolania v podanom dovolaní nijako nenamietala, vnímal najvyšší súd zrejme ako jej konkludentný súhlas s takýmto postupom, ktorý sa aj podľa rozhodovacej praxe najvyššieho súdu spravidla považuje za správny.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. februára 2016